Шляхи України до європейської спільноти

[Підготував І. Гаєвий]
#13-14 от 06.06.2006
За матеріалами студентської регіональної науково-теоретичної конференції «Європейський інтеграційний процес і Україна»

«…Вибір нашої держави – європейська інтеграція. Цей курс проголосив Президент України, його схвалила Верховна Рада, підтримала переважна більшість суспільства і політичних партій. Європейський вибір у розвитку України зумовлений історичними, економічними та соціальними чинниками. Його суть полягає у виборі шляху розвитку в напрямку європейської цивілізаційної моделі, що дає можливість досягти прогресу в усіх сферах життєдіяльності суспільства і держави. Європейський вибір України – це одночасно і рух до стандартів демократії, інформаційного суспільства, соціально орієнтованого ринкового господарства, що базується на засадах верховенства права і забезпечення прав та свобод людини і громадянина. Україна має достатній потенціал для здійснення прориву до нових технологій у промисловому виробництві, до нових відносин у сфері економіки, до нових поглядів на якість і рівень життя, до нових підходів у сфері освіти та науки, до соціокультурної інтеграції нашого суспільства в Європейське співтовариство…», – це цитата із привітання оргкомітету конференції, яка відбулася у нашому університеті наприкінці квітня, до її учасників з різних міст України та Росії.
Нагадаємо («Політехнік», № 11–12 «Студенти про євроінтеграцію України»), що провідну роль в організації та проведенні регіональної науково-теоретичної конференції «Європейський інтеграційний процес і Україна» відіграли кафедри соціально-гуманітарних наук НТУ «ХПІ» і, зокрема, кафедра політичної історії.
Кожен з доповідачів поділився з аудиторією власним непересічним поглядом на інтеграційний процес у нашій державі, більшість авторів доповідей виявила не лише обізнаність у обраному аспекті розгляду цієї актуальної проблеми, але й висловила власні роздуми, оцінки, емоційне ставлення.
М. Мастерна, «Європейський вектор України: від минулого до сучасності»:
…Інтеграція до Європи і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України тому, що це є найкращим способом реалізації національних інтересів – побудови розвинутої

і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин. Географічно Україна завжди була центральноєвропейською країною… Європейський вибір України має коріння у минулому. Вона завжди мала тісні зв'язки з іншими європейськими країнами».

В. Ларіонов, «Сравнительная характеристика потенциальных возможностей вступления Украины в ЕС и ЕЭП»:

«Положение Украины на рубеже Востока и Запада является, с одной стороны, достаточно выгодным, но при этом и проблематичным. Страна стоит на распутье между уже сформировавшимся Евросоюзом и формирующимся ЕЭП, где каждый путь предлагает свои преимущества и недостатки. Логика мирового развития показывает, что присоединение Украины к какому-либо более крупному экономическому объединению неизбежно. Имеется лишь одна альтернатива – ЕС или ЕЭП. Главный вопрос в процессе определения стратегии – на каких условиях будет проходить такое присоединение… Отсутствие своей позиции может привести к тому, что Украина будет слабым партнером – и сотрудничая с ЕС, и будучи в ЕЭП. Для экономики национальность инвестиций безразлична – то ли из ЕС, то ли из России, то ли это украинские инвестиции. Каждое из рассмотренных объединений имеет свои преимущества и недостатки как в долгосрочной, так и в краткосрочной перспективе».

С. Пилипенко, О. Бистрікова, «Молодь України і глобалізаційні процеси»:

«…Ознакою нашого часу є глобалізаційні процеси. Глобалізація – це загальний і багатобічний процес культурної, ідеологічної й економічної інтеграції держав, державних об'єднань, національних і етнічних спільнот, що являє собою супутнє явище сучасної цивілізації. Глобалізація – це палка з двома кінцями: з одного боку, вона необхідна для подальшого розвитку економіки, промисловості, науки, та поряд з цим глобалізація «тягне» за собою поєднання культур. І, звісно, це не завжди є еквівалентним об'єднанням, іноді якась культура може зникнути під тиском інших… Отже, на нашу думку, інтеграція української культури до європейської може призвести до двох результатів: перший – українське надбання увіллється до європейської культури, саме увіллється, додасться до неї на рівних правах; другий – Україна може втратити свою культуру, надмірно захоплюючись, як зараз, європейським та американським маскультом. Шлях «пробудження» національної свідомості, на наш погляд, це не тільки вивчення історії України та історії української культури, а й пізнання української народної культури «живцем» – «зсередини». Етнографічний музей кафедри етики, естетики та історії культури НТУ «ХПІ» «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича, (керівник – доцент М.М. Красіков), є організацією, яка спрямовує всі зусилля на боротьбу з негативними наслідками глобалізації…».

О. Лосєв, «Феномен остарбайтерів в контексті євроінтеграційних намагань України»:

«…Варто згадати, що історія України – невід'ємна частина історії Європи. Але у взаємовідносинах України та Європи були і трагічні моменти – наприклад, насильницький вивіз українського населення на роботи до фашистської Німеччини в роки Другої світової війни (феномен остарбайтерів). Остарбайтерами («східні робітники» – у перекладі з німецької мови) в німецьких документах періоду Другої світової війни називають осіб з окупованих радянських територій, за виключенням Латвії, Литви, Естонії, Білостоцької

області та дистрикту «Галичина», які працювали на території Німеччини. Проте сьогодні термін «остарбайтери» застосовується також щодо робітництва з усіх окупованих радянських територій… Підпільні і партизанські рухи, як прорадянські, так і націоналістичні, грали значну роль у врятуванні населення від насильницького вивозу. Становище робітників-українців у Німеччині здебільшого було дуже тяжким, українці становили одну з найбільш експлуатованих груп робітників, що отримували лише мінімальне забезпечення. Усього з України було вивезено 2,4 млн. робітників, проте ці дані неповні. Вони складали одну з найчисельніших груп іноземців у Німеччині і принесли Рейхові значні прибутки. Водночас насильницький вивіз населення на Нюрнберзькому процесі було визнано одним з військових злочинів Німеччини… Світова громадськість належно поцінувала те, що Німеччина мужньо взяла на себе відповідальність за злочин нацизму і здійснила компенсаційні виплати…».

Це лише кілька доповідей, які прозвучали на пленарному засіданні та у секціях («Україна і європейський світ в історичному контексті», «Соціально-філософські проблеми євроінтеграції», «Економічне співробітництво європейських країн і Україна», «Європейське політичне становище і Україна», «Україна в європейському культурному просторі», «Правові аспекти європейського інтеграційного процесу», «Українська мова у світовому аспекті») конференції.

Її оргкомітет та викладачі кафедр соціально-гуманітарного напрямку висловили подяку студентам за їх цікаві виступи. Процес підготовки та проведення конференції виявив величезний інтерес студентської молоді до вивчення проблем європейської інтеграції, здійснення модернізації українського суспільства у контексті європейських вимог та практичних кроків вступу до ЄС.

28 квітня на черговому засіданні Вченої ради нашого вузу студентам, що підготували найкращі доповіді, ректор, професор Л.Л. Товажнянський вручив грамоти.

Серед тих, хто отримав відзнаку, був і студент НТУ «ХПІ» Олег Лосєв (КІТ-74) (на знімку він виступає на конференції в Києві). Разом з Юлією Дудар (Н-14), Микитою Журавським (АП-14а), Олегом Звягінцевим (І-24а) та Мариною Мастерною (ЕК-55в) він взяв участь у IX Міжнародній студентській історичній науково-практичній конференції «Історія Батьківщини і сучасність. П’ятнадцять років незалежності України: історія, уроки, перспективи», що відбулася 19–21 квітня у Національному технічному університеті України «КПІ». Ці доповідачі були нагороджені грамотами за участь у конференції, а Олег Лосєв отримав ще і спеціальну грамоту за кращу доповідь на пленарному засіданні.

У листі-подяці на ім’я ректора НТУ «ХПІ» від Асоціації істориків вищої школи України її співголова, заступник голови оргкомітету конференції, професор Б.П. Ковальський відзначив: «Доповіді харківських політехніків викликали значний інтерес учасників конференції, бо в них демонструвалися нестандартні підходи до висвітлення актуальних та маловідомих сторінок історії України, а також інших важливих проблем, що стоять перед нашою країною на сучасному етапі. Їх виступи засвідчили високий рівень професіоналізму викладачів, що готували студентську делегацію з Харкова до участі в конференції. Постійна турбота кафедри політичної історії НТУ «ХПІ» про студентську наукову роботу, її високий

рівень є важливою запорукою успішного втілення в навчальну роботу вимог Болонського процесу, підвищення якості підготовки спеціалістів».